

Hof van Beroep te Gent, arrest van 11 juni 2015

Erkenning buitenlands huwelijk – Artikel 31 § 1 WIPR – Artikel 27 § 1 WIPR – Conflictrechtelijke controle – Toepasselijk recht – Artikel 46, lid 1 WIPR – Recht van de Staat waarvan men de nationaliteit heeft – Artikel 146bis BW – Schijnhuwelijk

Reconnaissance d'un mariage célébré à l'étranger – Article 31 § 1 CODIP – Article 27 § 1 CODIP – Contrôle conflictuel – Droit applicable – Article 46 al. 1 CODIP – Droit de l'État dont les époux possèdent la nationalité – Article 146bis Code civil – Mariage simulé

IN DE ZAAK VAN:

1. **K. Y.**
wonende te [...] met woonstkeuze op het adres van zijn advocaat, die evenwel bij brief van 18/20 mei 2015 aan het hof te kennen geeft zonder verdere instructies te zijn
2. **S. O.**
wonende te Marokko, [...] met woonstkeuze op het adres van haar advocaat, die evenwel bij brief van 18/20 mei 2015 aan het hof te kennen geeft zonder verdere instructies te zijn

appellanten

voor wie optrad mr. Kempinaire Jan, advocaat met kantoor te 8500 Kortrijk, Koning Leopold I – straat 27

verleent het hof het volgende arrest:

I. BEROEPEN VONNIS

Bij vonnis van 27 juni 2013 verklaart de rechtbank van eerste aanleg te Kortrijk het verhaal van Y. K. (hierna: K.) en O. S. (hierna: S.) tegen de weigering van de ambtenaar van de burgerlijke stand van de stad Waregem om hun buitenlandse huwelijk te erkennen (zodat het kan worden overgeschreven in de registers van de ambtenaar van de burgerlijke stand) ontvankelijk doch ongegrond.

De rechtbank legt de (niet begrote) gedingkosten ten laste van K. en S.

II. HOGER BEROEP

1. Bij verzoekschrift neergelegd ter griffie van het hof op 22 juli 2013 stellen K. en S. (tijdig en regelmatig) hoger beroep in tegen voormeld vonnis.

Met hun hoger beroep beogen K. en S., met hervorming van het beroepen vonnis en ingaande tegen de weigering van de ambtenaar van de burgerlijke stand van de stad Waregem, de erkenning van hun buitenlandse huwelijk zodat het kan worden overgeschreven in de registers van deze ambtenaar.

2. Ter terechtzitting van 28 mei 2015 wordt de zaak (in afwezigheid van K. en S.) behandeld, waarna het hof het debat heeft gesloten.

Het openbaar ministerie (ter terechtzitting van 28 mei 2015 verschenen in de persoon van substituut-procureur-generaal Carine Roosen) heeft mondeling advies gegeven, met verwijzing naar het eerder aan K. en S. overgemaakte schriftelijke advies, waarop K. en S. niet hebben gerepliceerd.

Nadien heeft het hof de zaak in beraad genomen.

3. Het hof heeft het dossier van de rechtspleging en de overgelegde stukken ingezien.

III. BEOORDELING

1. K. heeft de Belgische nationaliteit en S. de Marokkaanse nationaliteit.

Ten tijde van de ontbinding van een vorig huwelijk van K. (gebeurlijk door verstoting) *medio* 2011, ontmoeten K. en S. elkaar in Marokko om er op 2 maart 2012 te Oujda in het huwelijk te treden.

De navolgende visumaanvraag van S. op de Belgische ambassade in Marokko wordt geweigerd. Pijnpunt is (onder meer) de niet-erkende ontbinding van het vorige huwelijk van K. door verstoting.

Tegelijk richt K. zich tot de ambtenaar van de burgerlijke stand van de stad Waregem met het oog op erkenning van zijn buitenlands huwelijk (zodat het kan worden overgeschreven in de registers van de ambtenaar van de burgerlijke stand). Die erkenning blijft uit, in afwachting van het advies van het openbaar ministerie dat uiteindelijk (na politieel onderzoek) tussenkamt op 16 april 2013. Het advies is negatief.

Intussen hebben K. en S. zich bij verzoekschrift van 3 december 2012 tot de rechtbank van eerste aanleg te Kortrijk gericht.

2. Krachtens artikel 126, § 2 WIPR zijn de artikelen van het WIPR betreffende de uitwerking van buitenlandse rechterlijke beslissingen en authentieke akten van toepassing op de beslissingen en akten die na de inwerkingtreding van het WIPR op 1 oktober 2004 tot stand zijn gekomen. Aangezien de vreemde huwelijksakte dateert van 2 maart 2012 dienen de regels uit het WIPR inzake erkenning van vreemde akten te worden toegepast.

Krachtens 31, § 1 WIPR kan een buitenlandse authentieke akte van de burgerlijke stand slechts worden overgeschreven in de registers van de burgerlijke stand na onderzoek van de voorwaarden bedoeld in artikel 27, § 1 WIPR. Deze bepaling stelt dat een buitenlandse authentieke akte in België wordt erkend indien haar rechtsgeldigheid wordt vastgesteld

overeenkomstig het krachtens het WIPR toepasselijke recht, en meer bepaald met inachtneming van de artikelen 18 en 21 WIPR.

Krachtens artikel 27, § 1 WIPR moet de akte voldoen aan de voorwaarden die volgens het recht van de Staat waar zij is opgesteld, nodig zijn voor haar echtheid. Voor zover nodig is artikel 24 WIPR van toepassing. Artikel 30 WIPR vereist de legalisatie van de voor te leggen authentieke akten. *In casu* kunnen de overgelegde documenten voldoen.

3. Gelet op de verschillende nationaliteit van de partijen, rijst de vraag naar het toepasselijke recht. Het huwelijk behelst de staat van de personen, terwijl de wetgeving dienaangaande de openbare orde raakt.

Artikel 46, eerste lid WIPR bepaalt dat, onder voorbehoud van artikel 47 WIPR, de voorwaarden voor de geldigheid van het huwelijk voor elke echtgenoot worden beheerst door het recht van de Staat waarvan hij bij de voltrekking de nationaliteit heeft.

Een internationaal huwelijk kan geldig worden gesloten wanneer, wat betreft de grondvoorwaarden, beide echtgenoten voldoen aan hun nationale wet en, wat betreft de vormvoorwaarden, de *lex loci regit actum* wordt gevolgd.

Verder is het Belgische proces- en bewijsrecht van toepassing.

4. Artikel 18 WIPR verhindert dat de normaal toepasselijke wet wordt omzeild. In casu zijn er naar het oordeel van het hof geen redenen om aan te nemen dat de partijen de normaal toepasselijke wet hebben omzeild. Er zijn geen redenen om te stellen dat partijen niet konden of mochten huwen in Marokko. Zij hadden wel degelijk een band met Marokko: S. woont/woonde daar immers en heeft de Marokkaanse nationaliteit.

Artikel 21 WIPR verbiedt dat een bepaling uit het aangewezen recht zou worden toegepast als het resultaat van de toepassing van deze regel kennelijk onverenigbaar zou zijn met de Belgische openbare orde. *In casu* wordt niet aangetoond welke toepasselijke bepaling van vreemd recht strijdig zou zijn met de Belgische openbare orde.

5. Artikel 146bis BW, ingevoerd bij Wet van 4 mei 1999 (tot wijziging van een aantal bepalingen betreffende het huwelijk) bepaalt dat er geen huwelijk (en derhalve wel een schijnhuwelijk) is wanneer, ondanks de gegeven formele toestemmingen tot het huwelijk, uit een geheel van omstandigheden blijkt dat de intentie van minstens een van de echtgenoten kennelijk niet is gericht op het tot stand brengen van een duurzame levensgemeenschap, maar enkel op het bekomen van een verblijfsrechtelijk voordeel dat is verbonden aan de staat van gehuwde.

Bij de beoordeling of het huwelijk een schijnhuwelijk is, moet *a priori* worden nagegaan of de partijen een duurzame levensgemeenschap beogen (S. D'Hondt, "Commentaar bij art. 146bis BW", *Comm. Pers.* 2000, 6-9, nr. 5; S. Lefebvre, "Schijnhuwelijken", *NjW* 2007, 818, nr. 2). Ontbreekt bij een van de echtgenoten de intentie om duurzaam met de andere samen te leven, dan kan tot een schijnhuwelijk worden besloten wanneer het bekomen van een verblijfsrechtelijk voordeel combinatie vindt met andere motieven. Het gebruik van de term 'enkel' in voormelde wetsbepaling wijst op een exclusiviteit die niet slaat op de motieven voor het aangaan van een schijnhuwelijk, maar die de uitsluiting van de intentie om een duurzame levensgemeenschap te vormen beklemtoont (G. Verschelden, *Handboek Belgisch*

familierecht, Brugge, die Keure, 2010, 419, nr. 996). Van zodra vaststaat dat de intentie van (minstens één van) de echtgenoten niet is gericht op het tot stand brengen van een duurzame levensgemeenschap, gaat het om een schijnhuwelijk.

Wie het schijnkarakter van een huwelijk inroept, moet duidelijke indicaties hebben dat het huwelijk kennelijk niet is gericht op het vormen van een duurzame levensgemeenschap. In de regel kan de beweerde simulatie slechts blijken uit een geheel van omstandigheden. Willen de echtgenoten een duurzame levensgemeenschap tot stand brengen, terwijl zij ook een verblijfsrechtelijk voordeel nastreven, dan gaat het niet om een schijnhuwelijk (G. Verschelden, *Handboek Belgisch familierecht*, Brugge, die Keure, 2010, 419-420, nr. 998).

Een schijnhuwelijk wordt bestraft met de absolute nietigheid van het huwelijk. Deze nietigheid kan niet worden gedekt. Er moet worden gelet op het voornemen van de echtgenoten op de dag van het huwelijk. Uit het optreden van moeilijkheden tussen de echtgenoten achteraf kan niet worden afgeleid dat zij niet werkelijk het voornemen hadden om zich bij de instelling van het huwelijk aan te sluiten. Dit neemt echter niet weg dat de rechter, bij zijn beoordeling van de toestemming tot het sluiten van het huwelijk, ook rekening kan houden met een geheel van gebeurtenissen rond de huwelijksluiting, meer bepaald alles wat eraan voorafging, maar ook alle latere gebeurtenissen die een licht kunnen werpen op de werkelijke intentie(s) van de partijen op het ogenblik van de huwelijksluiting (G. Verschelden e.a., “Overzicht van rechtspraak (2007-2011): Familierecht”, *TPR* 2012, 1667, nr. 242).

Het bewijs van een schijnhuwelijk kan worden geleverd door alle middelen van recht, en dus ook door vermoedens. Wanneer sprake is van precieze en samenhangende vermoedens die veinzing van een van de echtgenoten aantonen, is de nietigheid van het huwelijk met zekerheid aan de orde. Het betreft een feitenkwestie, derwijze dat elke zaak *in concreto* feitenrechterlijke beoordeling vindt. Het komt erop aan dat de feitenrechter een geheel van omstandigheden aanduidt die met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid aantonen dat het gesloten huwelijk is afgewend van zijn normale intentie en dat de partijen of een van hen op het ogenblik van de voltrekking van het huwelijk nooit de bedoeling hebben gehad om een duurzame levensgemeenschap tot stand te brengen. Waar deze intentie nagenoeg nooit met volstreekte zekerheid kan worden achterhaald, moeten de aangevoerde (bewijs)middelen een decisief karakter hebben, zodat een eenduidig en niet tegengesproken vermoeden ontstaat. Blijft twijfel bestaan over de intentie(s) van (een van) de betrokken partijen, dan kan bezwaarlijk tot een schijnhuwelijk worden besloten (G. Verschelden e.a., “Overzicht van rechtspraak (2007-2011): Familierecht”, *TPR* 2012, 1667-1668, nr. 242).

6. De ambtenaar van de burgerlijke stand heeft de bevoegdheid om de erkenning van het buitenlandse huwelijk te weigeren wanneer hij van oordeel is dat het daadwerkelijk een schijnhuwelijk betreft.

Deze weliswaar niet-discretionaire doch gebonden beoordelingsbevoegdheid laat de ambtenaar van de burgerlijke stand een ruime beoordelingsmarge zodat een behoorlijk onderzoek naar de intenties van de echtgenoten zich opdringt. Daartoe kan hij bij de procureur des Konings een (niet bindend) advies inwinnen doch hij is daartoe niet verplicht.

De ambtenaar van de burgerlijke stand kan zich (ook) onder meer baseren op (1) nagetrokken verklaringen van de echtgenoten zelf (bijvoorbeeld bij een visumaanvraag), van verwanten of

nauw betrokkenen, (2) bepaalde geschriften en onderzoeken door politiediensten en (3) gedragingen van de gehuwden. Het horen van beide aanstaande echtgenoten specifiek in het kader van dit onderzoek of met het oog op het advies van de procureur des Konings is geen (verdragsrechtelijke of wettelijke) verplichting en is evenmin vereist omwille van het recht van verdediging van de betrokkene(n).

7. De ambtenaar van de burgerlijke stand dient de feitelijke en juridische overwegingen die zijn weigeringsbeslissing gronden, afdoende en in de beslissing zelf weer te geven. Zo volstaat een louter verwijzen naar het negatieve advies van de procureur des Konings niet. Het gevolgde, voldoende gemotiveerde advies moet dan zeker zijn/worden meegedeeld aan de betrokkenen en/of integraal worden overgenomen in de weigeringsbeslissing.

8. Bij een verhaal tegen de weigeringsbeslissing is de rechterlijke controle niet beperkt tot de wettigheid van de beslissing. De rechter oefent dienaangaande zijn rechtsmacht volledig uit. Hij kan ten volle oordelen of de partijen hun subjectief recht op huwen *in casu* kunnen laten gelden.

Daarbij dient de rechter zich niet te beperken tot de gegevens die op het ogenblik van de weigeringsbeslissing werden voorgebracht. Hij dient te oordelen op basis van alle hem voorgelegde feitelijke gegevens. Dit impliceert dat hij tot beoordeling van de intentie(s) van de partijen rekening moet houden met latere gebeurtenissen die een licht kunnen werpen op de werkelijke intentie(s) van de partijen op het ogenblik van de huwelijksluiting en rekening kan houden met motieven die niet in de weigeringsbeslissing zijn opgenomen.

9. De feitenrechter die besluit tot een schijnhuwelijk en dit op basis van regelmatig verzamelde en voorgelegde bewijsstukken, schendt noch de artikelen 8 of 12 EVRM noch artikel 23 IVBPR: het recht om te huwen moet inderdaad slechts worden gewaarborgd als het om een werkelijk huwelijk gaat, terwijl in geval van een schijnhuwelijk er geen sprake is van een gezinsleven.

Deze artikelen verzetten zich niet tegen het optreden van de overheidsorganen tegen schijnhuwelijken.

10. Gelet op de diverse elementen die de eerste rechter oordeelkundig evalueert en beoordeelt op de bladzijden 3-4 van het beroepen vonnis, is ook het hof (die deze overwegingen van de eerste rechter overneemt en tot de zijne maakt) van oordeel dat, ook in geval van erkenning van de ontbinding van het vorige huwelijk van K. door verstoting, afdoende is aangetoond dat de intentie van K. en (inz.) S. bij hun huwelijk kennelijk niet was gericht op het tot stand brengen van een duurzame levensgemeenschap. Het geheel van omstandigheden leert dat het huwelijk manifest is afgewend van zijn normale finaliteit en dat de partijen (inz. S.) op het ogenblik van de voltrekking van het huwelijk nooit de bedoeling hadden om een duurzame levensgemeenschap tot stand te brengen.

K. en S. slagen er (ook in deze instantie) niet in om met hun grieven, middelen en argumenten en/of overgelegde stavingstukken de voorliggende feitelijke elementen te weerleggen. Alle elementen staan in het teken van het door S. nagestreefde verblijfsrechtelijke voordeel. Proeve daarvan is dat zij blijkbaar intussen middels een *visum* via de Franse autoriteiten naar Frankrijk is gekomen en vervolgens naar België, om hier sinds begin 2014 illegaal te verblijven.

Aldus heeft de eerste rechter op basis van het geheel en de combinatie van de verschillende feitelijke omstandigheden, zoals (1) het leeftijdsverschil van ruim 11 jaar, (2) de tegenstrijdige verklaringen omtrent het na de ontmoeting *medio* 2011 geplande huwelijk, (3) de tegenstrijdige verklaringen omtrent de hoe dan ook snelle beslissing om te huwen net na een eerder dubieus huwelijk van K., (4) de fragmentaire fysieke ontmoetingen in de periode rondom het huwelijk, (5) de enigszins tegenstrijdige en hoe dan ook bijzonder vage (niet afdoende gestoffeerde) verklaringen omtrent de huwelijksplechtigheid, (6) de ogenschijnlijk gebrekkige wederzijdse kennis van elkaars persoon, (7) de vage toekomstplannen, waarbij S. een tot het huishouden beperkte rol zou worden toegemeten, (8) de beperkte financiële draagkracht van S., die (mede middels geldstortingen) zou afhangen van K. en (9) het gegeven dat S. geen enkele titel heeft om legaal in België te verblijven, terecht besloten tot een schijnhuwelijk.

Het hoger beroep kan niet slagen.

IV. GEDINGKOSTEN

1. Het hof beaamt het oordeel van de eerste rechter over de gedingkosten in eerste aanleg.
2. Ook de kosten van het hoger beroep blijven ten laste van K. en S. (art. 1017, eerste lid Ger.W.).

OP DIE GRONDEN,

HET HOF, recht doende op tegenspraak

met inachtneming van (de artt. e.v. en inz.) artikel 24 van de Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken,

gelet op het advies van het openbaar ministerie,

verklaart het hoger beroep van Y. K. en O. S. ontvankelijk doch ongegrond,

bevestigt, gelet op de grenzen waarbinnen het is aangevochten, het beroepen vonnis van 27 juni 2013,

legt de (niet nader te begroten) gedingkosten in hoger beroep ten laste van Y. K. en O. S.

Aldus gewezen door de elfde kamer van het Hof van beroep te Gent, recht doende in burgerlijke zaken als familiekamer, samengesteld uit:

Mevrouw V. De Clercq, raadsheer, waarnemend voorzitter,
De heer S. Mosselmans, raadsheer,
Mevrouw A. Stubbe, raadsheer,

en uitgesproken door de wn. voorzitter van de kamer in openbare terechtzitting op elf juni tweeduizend vijftien, bijgestaan door Mevrouw C. De Pauw, griffier.

